

кова и много видни (ливници), гдѣто въ Българскитѣ врѣмена сж работили освѣнъ желѣзо и стомана (чиликъ) и мѣдь (бакъръ), на които развалинитѣ и до днесъ стоятъ, и отъ които само единъ самоковъ и три ливници работяхж до 1850 год. отъ наслѣдницитѣ на единъ богатъ Българинъ Зафиръ Чорбаджи, но като не оста вече желѣзна руда въ близнитѣ мѣста, притѣжателитѣ се принудиха да ги продадхтъ на нѣкои Турци, нъ и тѣ като не можахж да сполучятъ, развалихж ги и на мѣстото имъ направихж воденици. Въ това село турцитѣ послѣ сж се населили по тоя начинъ; прѣдѣдитѣ на рѣчений чорбаджия Зафиръ, като испросили дозволение отъ Копунъ Султанъ Сюлейманъ съ царски бзратъ, да обновятъ тоя самоковъ и виднитѣ, то било нужда да стои тамъ по единъ турчинъ настойникъ, който да зема отъ изработеното желѣзо по 20 оки на $\frac{0}{100}$ царска правдина, първий настойникъ си направилъ една кѣща на лѣвий брѣгъ на рѣката; подиръ нѣколко врѣме дошелъ другъ настойникъ, трети, четверти и пр. и всѣкой си правилъ кѣща, до гдѣто станхла една турска махала“.

Сиенита, за който по-горѣ се говореше, се простира още отъ Пещерската долина на западъ прѣдъ Елли-Дере чакъ до Рила-Планина. По тия мѣста ще срѣщнете сжщо много купища отъ желѣзни сгури.

Въ село Елли-Дере рѣката влѣче много желѣзна руда и нѣкогажъ сж работили тамъ желѣзото, тамъ и сега сжществуватъ развалинитѣ на самоковитѣ и виднитѣ.

Въ най-послѣдно врѣме сполучихъ да открия едноврѣмешни желѣзни рудници на мѣнастирскій връхъ въ Каваклийската околия (близу до с. Г. Мѣнастиръ). Бѣхъ поканенъ отъ приятелитѣ си въ Каваклий да изслѣдвамъ мѣнастирскій връхъ по причина, че въ селата на около връха е имало въ кратко врѣме (въ 1883 г.) нѣколко случая отъ гърмевица. Въ чернитѣ камъни отъ едноврѣмешното лавопроисхождение (андеситъ) които се натрупали въ високий мѣнастирски връхъ, се намиратъ зарастнжли дрѣбни зрънца отъ магнетита. Слѣдъ дъждовното врѣме тази пѣсьчлива руда покрива пхтеkitѣ. Желѣзната сгурия, която намѣрихъ на много мѣста на мѣнастирскій връхъ, показва за едноврѣмешно добивание желѣзо по тѣзи мѣста. Въ гжстий лѣсъ на Мѣнастирскій връхъ намѣрихъ около 5 трапища съ дълбочина отъ ококо 5 метра; на около